

**Philippi Ecclesiae Eystettensis XXXIX. Episcopi. De
Eivsdem Ecclesiae Divis Tvtelaribvs. S. Richardo. S.
Willibaldo. S. Wvnibaldo. S. Walpurga. Commentarius
nunc primum evulgatus**

Philipp <Eichstätt, Bischof>

Ingolstadii, 1617

III. De S. VWalpurga, aliisq[ue] sanctis fœminis à S. Bonifacio in
Germaniam euocatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70477)

erat, clarissimus D. Bonifacij in Frisonum gente conuertenda adiutor, Ultraiectésis Antistes, cuius res gestas idem S. Ludgerus à rebus S. Bonifacij non disiunxit, sed vna eademque lucubratione complexus est, quæ nuper in lucem prodiit studio R. P. Christophori Brouveri nostri. *100*

CAPVT III.

De S. Walpurga aliisque sanctis foeminis à S. Bonifacio in Germaniam euocatis.

DE hac Trithemius lib. 3. de viris Illustribus Ordinis S. Benedicti cap. 250. *Walpurgis Abbatissa in Heidenheim Eistettensis diœcesis, soror S. Villibaldi Episcopi, natione Anglica, Virgo sanctissima conuersationis, multis virtutibus & signis clara enituit, cuius inclytagesta diligenter conscripta sunt. Claruit circa annos Domini septingentos quinquaginta. Obiit 5. Calend. Martij. Sed ad Eistat translata est Calendis Maij, quando etiam eius festiuitas agitur. Hæc ille.* Verùm translatio Heidenheimio Eychstadium non celebratur primo die Maij, sed XII. Oct. Kalendæ Maij dicatæ sunt canonizationi S. Walburgis, quando ab Adriano II. Pontifice, circa annum Redemptoris DCCC. LXX. in Diuorum numerum relata est. Oleum ex sacris lipsanis eius fluit, nec toto anno fluit, sed incipit fluxus à memoria translationis, hoc est, à XII. Octobris, vsque ad diem obitus, hoc est, ad XXV. Februarij, penetrat autem sacer hic liquor per durum saxum; quod miraculi magnitudinem non parum auget.

Celebris est Germanis, etiam Belgis, huius Virginis memoria; quod testatur I. frequens vsus imponendi

10 Anno b. g. m. 776.

Domino

una cum S. Willebrordo et socijs ad Euangelium Christi, populis illis an-
nunciandem, à fundamentis erexit monasterium in Prouincia Franconia,
dictum Heydelmaine, cuius ipse egit Abbatem. quo munere postquam
per annos decem fuisse functus, sanctissime requieuit tempore
sti circiter 760. Corpus eius postea, sed hac die solenni-
ter fuit translatum in predictam urbem Eist, ubi in Cate-
drali Ecclesia, una cum fratris sui Venerabilis S. Wille-
baldi iacet, & seruatur, coliturq; magna cum uenen-
tione ab incolis.

to ad

Ut alios errores ex hoc, quo S. Willebrordus dispa-
tata sunt, perspicuos probentur, S. Wun-
baldu[m] mo[n]ach[us] Eystadij c[um] S. Willebaldo fratre
suo, nunq[ua]m aut quiescit aut in requie
sed usq[ue] Lutgerans t[er]ra[m] t[em]pora
theidonsheim in monasterio ab se
condito mansit prout c[um] Eystadiens
vrbis incolis comprob[um] est.

De eod[em] idem Martyrologium xviii. De
Decemb[ri]. Apud theidonsheim in Franconia
depositio S. Wunibaldi Abbatis & Confessoris, filij S. Ric-
ardi Regis Anglorum. Qui comitem se prebuit ma-
ficiscentis ad Belgas et Germanos sui Auunculi & Ma-
guntinensis Archiepiscopi S. Bonifacij, qui ipsum ordinauit
Abbatem monasterij à se fundati in illa prouincia dicti

Harde

Heidenheim. cui cum per decemium profuisset, sanitate &
miraculis clarus, requieuit in pace anno Christi 760. et se-
pultus in eodem monasterio, ubi in marmore illius sepulchri
in sculptum est hoc Epitaphium. Hic Wimibaldus Richardi etc.
eius corpus postea translatum est ad Eist urbem Germaniae ibique
conditum cum suo fratre S. Willebaldo, ubi cum magna ueneratione asseruatur.

Quo prout sculptum, ut plerumque in tota
sacra nostra de sanctis Episcopis
disputations.

Non folius causa S. Walpurgis agit, ut te
sequendo docerent. Apud monasterium Heidenheim
in superioris Germania depositio S. Walpurgae Virginis
& Abbatissae, filiae S. Richardi Regis Angliae. (qua post mortem Patris
quem iste J. W. aiebat obiisse anno salutis circiter 750) uocata
a S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, et suo Auunculo, per
eundem consecrata est Abbatissa predicti Monasterij Heidenheim.
ubi sanitate uita & miraculorum gloria coruscans, suum in sui
coelestis sponsi manus spiritum tradidit anno Christi circiter 776.
eius corpus postea translatum est ad Eist, ubi & collocatum est in
Ecclesia Cathedrali, iuxta Venerabile corpus sui Fratris S. Willebaldi.
ex quo in hodiernum usque diem manat suauis & pretiosum oleum, pro
multis morbis curandis efficacissimum. Supra eius tumbam in marmore
in scriptum est breue illud Epitaphium: Filia Regis erat. etc. Festum e-
Translationis in Germania 1° maij cum magna solemnitate ac deuotione
a populo Eist urbis. In album Sanctorum fuit Walpurga nomen illatum ab
Secundo Papa.

as
nias

Qua in narratione ~~de~~ manifesti
contineatur, ex quibus non infimus ille s. Walpurga
pura Eychstadij in templo consecrati
W. Walpurga fuit sum supultra ipse, cui
vibz oratu sit, ~~in~~ in monasterio
Ordinis S. Benedicti, quod a S. Walpurga
nomen sortitur, monditas ipse.
Ad quod ~~liber~~ ~~teste~~

Ad cuius mensis quotu dicitur Godefridus
logium referat, no immo orotatu, in Excer
ptis; na nisi ipse Martyrologium no ad
manum.

De eadem Walpurga idem Martyrologium
die xv. Augusti. Apud Furras in Flan

Arria, in Diocesi Treveri, Translatio partis gloriosi corporis
S. Walpurga Virginis et Abbatisse, filie S. Richardi Regis Anglo
rum, qua a S. Bonifacio Archiepiscopo Moguntino, suo Avunculo us
cata venit in Germaniam, ubi eam ordinavit in Abbatisam Mo
nasterij recens ab ipso fundati Heydenheim appellati. In quo es
dem loco plena sanctissimis meritis celestis quoque spiritum tra
didit anno Christi 776. Reliquum Virginis corpus remanet a quo
Eist, quo ante fuit translatum; ex quo in hodiernum usq. diem
manat pretiosum oleum, multos morbos sanans. Præcipua Virginitas

festivitas olim in catholica Anglorum Ecclesia celebrari consuevit 21. Junij
secundum usum SANCTI; sed in Germania 1. Maji.

Sarum est antiquum quoddam Britanniarum
Ecclesiarum Anglicanarum, ut notavit supra nominatus
S. Stephanus Vetus. M. J. V. die Augusti in
anno S. Iohannis S. Walpurgis & Anglia.

Idem S. Willibaldo idem Martyrologium VII. die
Iulij. Apud Eist in Germania depositio S. Willebaldi

Confessoris & primi Episcopi eius Sedis, et filij S. Richardi Regis
Anglorum; qui trajecto mari profectus est in Germaniam ad
Iulium Aunculum S. Bonifacium à quo ordinatus est Episcopus
Eist; ubi sanctissime vixit, & requieuit in Domino, anno
salutis Christi 781. Corpus eius sepultum est in Cathedrali Eccle-
sia illius Urbis, ubi aservatur magna cum Veneratione.

Hodieq; in paucula de S. Willibaldo etiam
canitur.

De S. Ricardo idem Martyrologium 7. Februarii
Apud Lucam in Italia depositio S. Richardi Regis &
Confessoris, filij Lotharii Regis Cantuariorum; qui Christi amore procul se
regrinaturus Romam iit, indeq; in patriam revertens mortuus est apud
Lucam anno Christi circiter 750. ubi eius corpus quiescit & colitur,
hodieq; magna cum populi veneratione in sacello S. Frigidiani, & illi

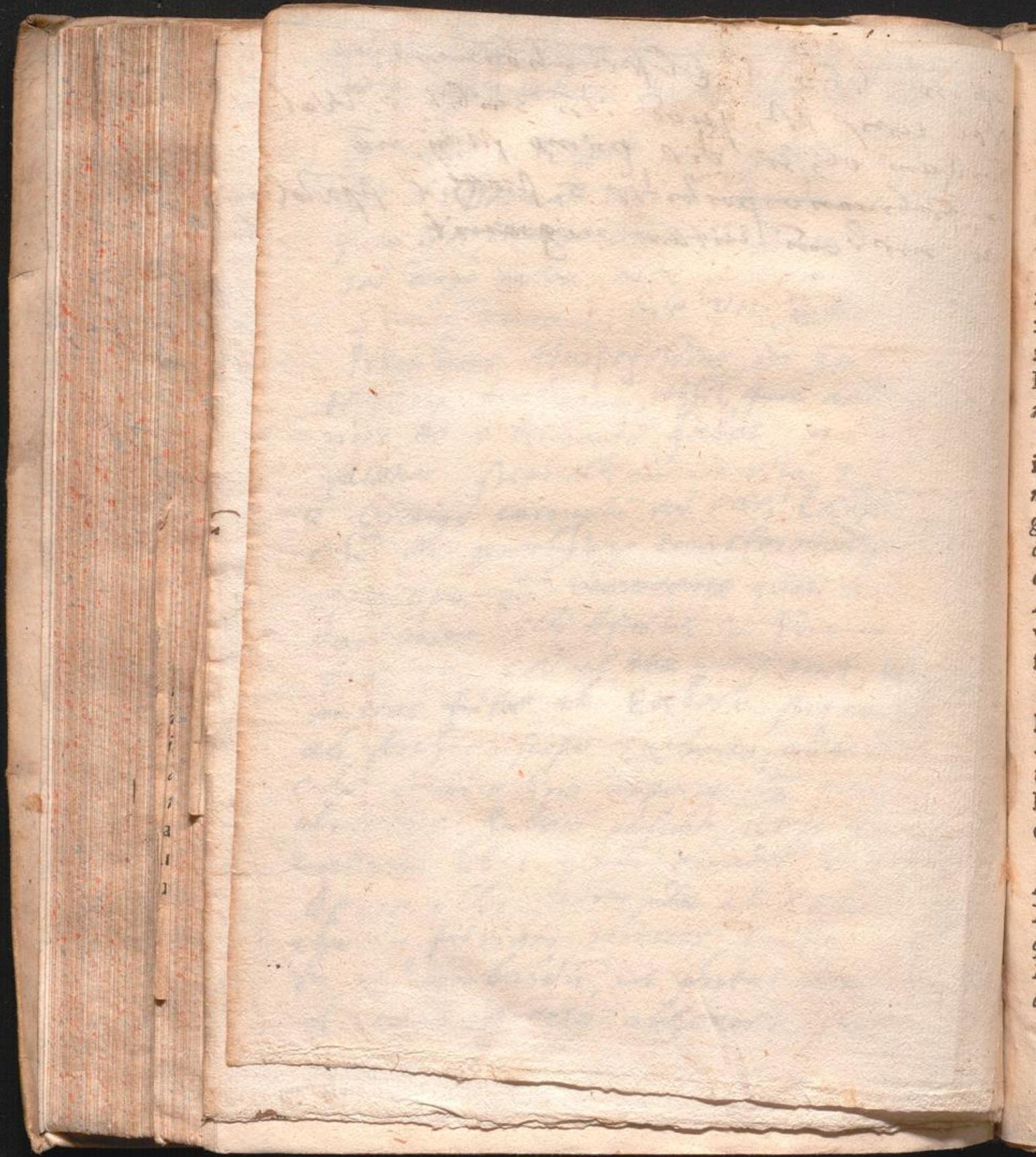
sepulchrum

sepulchrum duplici ornatur Epitaphio, solute & Ligata ora-
tionis. Ligata sic habet. Ric Rex Ricardus. etc.

De patre s. Ricardi, unde que dicta sunt
lib. 1. Observat. cap. 6. Roma nunquam
quidam in itinere obiit, non Anno salutis 1300.
sui longe antea. Hoc meliora sunt, que
Swin com. 1. die VII. Februarii
Nicolaus Harpsfeldus in Ecclesiastica
Historia Anglicana, nihil, quod animadvertit
nim, de s. Ricardo habet. 5 Anno octavo
falsis Marcolini in vita s. s. v. b. h.
a Librariis corrupti ad ossa, Exbeto mona-
cho in quibusdam transformat in Exbeto
archiepiscopi ~~et~~ quasi sui missi
David primus illi apostoli in Frisiam profecti
fuerunt. s. v. m. ita ut sit, et i. p.
missos fuisse ab Exbeto monacho, non
ab archiepiscopo Exbeto, alio tamen
culo Marcolino asperso non propterea
absteris haberi possit, ut in cap. 9. Obser-
vationum lib. 1. plene suadet, et inter
primos illos viros, et ab Exbeto mona-
cho in Frisiam missos fuisse Wilhel-
mum Wunibaldum, ut putat Harpsfeldus
a vero proselyto abhorret. De quo

capitolo libro 1. Observatio nunt.

Non enim est, quod idem scribit, s. Wal-
purgam obiisse die primo Maij, nã
in Februariis postidie s. Matthei Apostol.
ad meliorem vitam migravit.

nendi hoc nomen foeminis. II. Altaria sub eius nomine & honore erecta. Vnde ante aliquot annorum centurias iam visebatur altare B. Walpurgis in primaria D. Virginis æde Augustæ, vt est in vita S. Vdalrici Episcopi Augustani.

III. Tempia eiusdem nomini consecrata: quale illud, quod non pridem Leodij sua in patria exstruxit D. Petrus Steuartius, Academię Ingolstadiensis Professor & Procancellarius. Meierus lib. 2. Annalium Flandriæ. Anno M. XXX. factum reperio Furnis à Balduino Barbato Templum D. VValpurgis.

IV. Monasteria, ex quorum numero est, de quo ista Trithemius in Chronico Hirsaugiensi. Anno Domini M. C. VI. Comes quidam diues & potens de Mompelgard fundare cepit Abbatiam Ordinis nostri in honorem sanctæ VValpurgis Virginis in Diœcesi Argentinensi, non procul ab Hagenau sitam, quam multis bonis pro sustentatione Monachorū Deo seruientium cumulauit. Vbi vides etiam virorum Monasteria in honorem D. Walpurgis exstrui consueuisse.

Leodij olim Arx seu Castrum Episcopi à S. Walpurga nomen habebat. Ex quo cum milites ciuibus nō parum molestiæ inferrent; versipelli prorsus strategemate ab iisdem captum & euersum est, vt scribit Ioannes Hocsemius libro de Episcopis Leodiensibus cap. 7. idq; contigit anno salutis M. CC. L. XIX.

Illud memorabile arbitror, quod Meierus lib. 2. Annalium Flandricorum scriptum reliquit, anno M. XXX. Indictus Aldenarda à Balduino principe conuentus, quo in conuentu Hugo Episcopus Nouiomagensis cum omni Flandria dignitate corpora item sanctorum Gerulphi, VVandregisili, Ansberti, VVlframni, Bauonis, Amandi, Phabil-

rahildis, Donatiani, Amelberga, VValpurgis, Landoaldi, Vinciana, Vedasti, Bertini, VVinnoci, aliaq; omnia Flandria sacra interfuerunt. Proculdubio Reliquia ista alio fine ad comitia non sunt allata, quam vt earum praesentia proceres citius ad concordiam permouerentur, extinctis domesticis & ciuilibus discordiis, quibus tunc Flandria miserandum in modum dilacerabatur, vt idem Auctor scribit.

Porro cum D. Walpurgam inter ceteros Sanctos nominari audis; ne cogites, totum corpus Virginis huius Flandris obtigisse; pars obtigit, vt & de S. Willibaldo & Wunibaldo particula aliqua, horum enim Reliquias impetrauit Balduinus Ferreus, Comes Flaendriae, anno DCCC. LXX. nam quod Meierus corpora nominat, improprie loquitur, certum enim est sanctum Willibaldum, & S. Walpurgam Eystadij requiescere; & ex eorum corporibus non nisi partes & particulas aliis concessas esse.

Hanc eandem historiam referunt Magdeburgici Centur. X I. cap. 6. Ex Meieri Chronico. Sed non potuerunt se continere, quin mutata Meieriana phrasi conuicium adderent: aiunt enim: supra dicto Conuentui, Flandria numina interfuisse. Non numina, o boni, vnum enim vt modo, ita & tunc Flandris Numen erat: sed ipsa eorum interfuisse, qui nunc cum Numine immortale auum agunt, vitae sanctimonia, morumq; innocentia hanc beatitudinis praerogatiua promeriti. Sic quod idem Meierus scribit anno Domini M. C. IX. corpora S. Walpurgis, S. Willibaldi, & S. Wunibaldi Kalendis Maij translata esse, id accipiendum est de partibus Sanctorum corporum; nam vt olim Martyrum, ita postea quoque sanctorum Confess

In Speculo Juris Saxonici Art. 58. mentio fit
festi Sancte Walpurgis. nam die S. Walpurgis inquit
constitutio, soluentur decime Agrorum; Assumptionis
Marie anserum; die S. Joannis Baptista, carniū;
die S. Margareta, omnis decima frugum; die beati
Urbani decima uinearum et pomeriorum.

Anno MDLXI edidit Jancius Davila Episcopus Gi-
ennensis lingua Hispanica librum de ueneratione
et cultu Reliquiarū, ubi dicit, in sacello seu Orato-
rio Episcopali, præter plurimas alias Reliquias,
asseruari aliquid ex osse S. Walpurgis Virginis
et Martyris, et ampullulam uitream unam de San-
guine Martyris. sed hanc Walpurgam diuersam
à nostrā fuisse oportet, si Martyr fuit; nam nostra
ad Martyris coronam non peruenit. Quocirca proba-
bile existimo, quod his uerbis ad me scripsit R.
D. Antonius Velsler Societatis nostre dūc in His-
paniā uersatus. Quid si, inquit, Hispani huius-
cemodi Ampullulam uitream, quā cum etiam
Sancta Walpurgis degingi solet, Eystadio accepis-
sent, et rei miraculo uel etiam Idiomate non
bene intellecto, de sanguine Sancte Virginis se
accepisse credant? Ego de nullā Sanctā Walpurgē
Virgine et Martyre in Hispania quicquam audiui
Planè mihi persuadeo ita accidisse, quandoquidē
constat, ut hodie, ita superioribus etiam annis oleū
S. Walpurgis in uarias prouincias deportatum,
uarijsq; morbis curandis adhibitum fuisse.

Nec plura de hac Virgine addo; quia rarer vitam et
miracula eius enulgauit. S. Petrus Steuartius, adiunctis
copiosis notationibus, ut uix uicquam uel tenue Spici-
legium legendum reliquerit, praesertim si praedictis
adijciantur, quae Philippus in hoc commentario de S.
Walpurga, et in proprio de eadem Virgine opere ad
Reginam Hungariae literis mandauit. Extat Tomo
zv. Canisiano Antiquae Lectionis. Infra quoque cap. 6
integrum Medibardum de miraculis S. Walpurgae
lectionibus aggonam. Hic tamen tautus praeterire
nequeo inscitiam Joannis Creccelij ex Monacho Hu-
gustiano Lutherani Spermologi, qui in libro suo
de uarijs Ordinibus pag. 29 scribit, ex reliquijs
Willibaldi Episcopi Eystettensis manasse sacrum
liquorem, male habentibus salutiferum. Vbi
apostata miraculum, quod est Sororis Walpurgae
transfert inscienter ad S. Willibaldum sine ullo
ullius auctoris testimonio.

Praeter S. Walpurgam uenerunt ex Anglia ad S.
Bonifacium etiam aliae Sanctimoniales, in primis
Lieba seu Lioba haec est Charitas, quae Abbatis-
sam fecit in caenobio Bischoffheimensi, cuius ho-
die nullum uestigium superesse fertur. Sualde
sepulta est iuxta

fessorum ipsa pie petentibus diuidebantur, quò
 benedictio ad plures pertingeret. Pulchrè de Marty-
 ribus Theodoretus serm. VIII. ad Græcos, cuius ver-
 ba adscribam, quia simul monstrant, qua de causa
 fiat, vt aliquando vnus idemque Sanctus diuersis in
 locis requiescere feratur. *Anima triumphatorum Mar-
 tyrum in cœlesti nunc patria, vitam agunt Angelorum choris
 inter sita: eorum verò corpora nō singula quidem singulis mo-
 numentis conduntur, sed ciuitates, oppida, paganiq; conuen-
 tus, hac inter se sortitò diuiserunt, quos Martyres ceu Serua-
 ores animarum corporumq; Medicos, & vt urbium tutores
 & custodes predicant & dilaudant, quorum precibus & in-
 eruentu apud Deum vtentes, per eos demum diuina munera
 consequuntur. Diuisis itaque eorum corporibus integra ta-
 men vis & gratia perseuerat, tennesq; ac tantilla Reliquia
 si nullasq; in partes diuiso Martyri parem habent virtu-
 m.*

Nec plura de hac Virgine addo; quia nuper vitam
 miracula eius euulgauit D. Petrus Steuartius, ad-
 nctis copiosis notationibus, vt vix cuiquam vel te-
 re spicilegium legendum reliquerit, præsertim si
 edictis adiiciantur, quæ Philippus in hoc commen-
 io de S. V. Valpurga, & in proprio de eadem Virgi-
 opere ad Reginam Hungarię literis mandauit. Ex-
 t. Tomo IV. Canisiano Antiquę Lctionis. Infra
 oque cap. 6. integrè in Medibardum de Miraculis,
 Valpurgæ lectoribus apponam.

Præter S. V. Valpurgam venerunt ex Anglia ad
 Bonifacium etiam aliæ sanctimoniales, in primis
 ba seu Lioba, hoc est, Charitas, quam Abbatissam fe-
 in cœnobio Bischoffheimēsi; cuius hodie nullum
 ligium superesse fertur. Fuldæ sepulta est iuxta
 S. Bo.

Nec plu
miraculo
copiosis
legium
adiciant
Walpur
Regina
zv. Ca
integro
lectioib
nequeo
gustib
de ua
Willi
liquo
agost
tran
ull
Præ
Bon
Lies
sam
die
sep

S. Bonifacium prout superstes optauerat. Vitam Liobæ virtutibus plenam scripsit Rudolphus, Monachus Fuldensis, Exstat apud Surium Tomo V.

Altera fuit *Chunihild*, seu *Cunihildis*, cum filia sua *Beragith*; Othlonus lib. 1. vitæ Bonifacianæ ait, *valde eruditas fuisse in liberali scientia*, quas S. Bonifacius Monasteriis Thuringiacis magistras & Rectrices dedit. In libro Gundackari hoc nomine secundi Episcopi Eystettenensis, in quo patroni & Episcopi eiusdem Ecclesiæ prisco & casco penicillo depicti sunt, inter patronos ponitur & pingitur quoq; S. Chunihildis hoc appposito versiculo.

In prece condigna Gunthildis adesto benigna.

Nec est, quod quis suspicetur Gunthildem esse diuersam à Chunihilde Othloniana ob scripturæ diuersitatem, quia nemini vel paululum in antiquis monumentis versato obscurum est, quàm talia nomina barbara variè scribi soleant. Quocirca neq; ego eandem scribendi rationem ubiq; sequendam duxi. Videtur autè Cunigildis seu Gunthildis inter Patronos Eychstettenses collocari, q; ex Turingia sæpius in has partes excurrerit; nam & S. Wunibaldus tres annos in Boica docendo, concionando, ignaros impigrè instruendo, malosque mores & deprauatas consuetudines extirpando posuit, Vtilone tunc imperãte; priusquam Heidenheimium ex Thuringia sedem suam transferret; vt est in historia vitæ Wunibaldinæ. Neque enim isti initio statariam vitam agebant, sed vbi vbi necessitas opem efflagitabat, præsentem sese sistebant. Ita fieri potuit, vt necessitas cœnobiorum, in quibus sanctimoniales degebant, Cunigildem sæpius in Boicam euocaret; & hac ratione inter patronos Eychstetenses

ten ses Sedem inueniret; nisi id factum velis, quod in Thuringia præset Monasteriis virginum sub S. Wunibaldi tutela constitutis.

Prædictis adiunge Chunitrudem, quæ in Bauariam destinata est; sed locus definitè non exprimitur: Et Teclam, quam sic nominatam aiunt à S. Bonifacio, cum prius appellaretur *Hadeloga*; quæ Kizingæ & Oxenforti Parthenonibus præposita est. Ad Teclam & Cynhildem est XXV. epistola S. Bonifacij, inter illas, quæ studio Serarij nostri publicum aspexerunt.

Impurissimi ganeones Magdeburgici Centuriatores, Centur. VIII. cap. III. & Balæus Centur. XIV. Scriptorum Britannæ libidinosum suum animû sanctissimo Bonifacio affricantes clamitant: illum *mollem & effæminatam Martyrem vocatum esse, eo quod secum circumduceret feminas familiares Liebam, & Hadelogam, Bergithen & Valpurgam, quas & delicias suas nominare consueuerit. Mala mens, malus animus. Prædicâtes sanctum Bonifacium ex mulierosa & Quinteuangelica sua affectione metiuntur, quodque ipsi facere solent cum in sui Euangelij subsidium mulieres accersunt; hoc à S. Bonifacio, spectatissimæ castitatis præfule, factum existimant. Quanquam falsum est, quod Virgines ex Anglia aduocatas secum circumduxerit; quia singulas Monasteriis Virginum gubernandis præfecit. Nec quispiam aduersariorum veterum S. Bonifacij (quos non paucos habuit) hæc eum calumnia impetit, non Clemens Scotus, non Adelbertus Gallus, non Balæanus ille Samson, non alij, sed quidquid isti vetustis illis affingunt, id ipsorum recens commentum est, & quidem vanissimum, dignum tamen quinto Euangelio, quod ex mulierum complexu extitit.*

q

Mirum,

Mirum, ni isti iisdem conuiciis impetant Apostolos, quorum mos satis ex his D. Pauli verbis liquet. i. Cor. 9. *Nunquid non habemus potestatem mulierem sororem circumducendi, sicut & ceteri Apostoli, & fratres Domini, & Cephas?* Num & hic molliculos Martyres intonabunt?

CAPVT IV.

De S. Sola Abbate.

SX Patronis Eychstadianæ Diœceseos vnus itidem est *S. Sola*, seu *Solus*, seu *Solon*, seu, vt vulgus appellabat, *Sualo* (variè enim hoc nomen scribitur & editur) de quo Trithemius lib. 3. de viris Illustribus Ordinis S. Benedicti cap. 254. isthæc. *Sola, Abbas in Diœcesi Eystettensi, natione Anglicus, & discipulus sancti Bonifacij Martyris, vir sanctitatis eximia, & multarum virtutum, B. Villibaldo amicissimus fuit, cuius auxilio fundauit Monasterium, in quo multitudinem seruientium Monachorum congregauit. Circa annos autem Domini septingentos sexaginta claruit, cuius festum agitur IV. Nonas Decembris.*

Vita B. Solæ exstat Tomo IV. Antiquæ Lectio- nis scripta olim ab Ermeneldo, seu Ermentico Leuita, Monacho Fuldensi, rogatu Gundrammi itidem Fuldenfis Monachi, tempore Rhabani Mauri Abbatis, cuius Gundrammus nepos ex fratre erat, qui ex Fuldensi Monasterio ad Aulam abreptus, tandem *Solæ Cellam* seu *Curiam* incoluit, nam Cellæ huic quasi ex Testamento B. Solæ, semper aliquis ex Monachis Fuldensibus præerat, quia S. Sola Monasterium suum cum omnibus prædiis Fuldensi cœnobio donauerat. *Qua de re audire lubet Ermenricum.* *Habuit B. Sola*

post